۴۳ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۱ رمضان. جمعه. ۱۹۰۶ سنه. ٦ اوکتەبر. № 43

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» №9.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیتەنڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.
ادارەسی پچەن بازارندە (سرای)
مسافرخانەسندە ۹ نچی نومردەدر.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) دە ادارەدە کورمك ممکندر.
محرر وناشری:
احمد هادی مقصودی.

تکراری موجب اولمایان مقالەلر ممنونیت ایلە قبول ایدلورلر. درج ایدلمەین مقالەلر حقنده جواب ویرلمز واشنکا قبول ایدلمز.

برنسخەسی (۵) تیینلدر. هفتەدە اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریدۀ ترکیەدر. اون نسخەسی (۳۰) تیینلدر.

ادارەلردن

یولدز وآزاد خلق محرر وناشرلری برگەلەشوب ایکی گازیتە اورنینه یولدز اسمی ایلە بر گازیتە تحریر ونشر قیلونی مناسب کوردك. بزنڭ بو اتفاقمزدن مشتریلرمز اوچون ضرر دگل بلکه منفعت کیلەچکدر. چونکه بوندن صوکره یولدز مشتریلریدە آزاد خلق مشتریلریدە بر گازیتە یرینه هر هفتەدە اوچ نسخه یولدز اوقویاچقلردر. لکن یاڭغا مشتریلر اوچون بوندن صوکره یولدزنڭ یللق بهاسی ٤ صوم اولاچقدر. ۱۹۰۷ نچی سنه اوچون حاضردن آقچه یوللاغان کیمسەلرگه نویابر باشندن باشلاب گازیتە بوش یوللاناچقدر

محرر وناشر : احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال الدینف.

۱۹۰٦ سنه **صباح کتبخانەسی** ۱ نچی اوکتابردە آچولدی

قزاندە پچان بازارندە „بلغار“ نومرلری یورطندە

کتبخانەمزدە صاتولمقدە اولان کتابلر :

رهبر صبیان برنچی قسم ۱۰ تین
رهبر صبیان ایکنچی قسم ۲۰ تین
رهبر صبیان اوچنچی قسم ۲۵ تین

پوچطه مصارفی آلوچیدن.
کتابچیلرغه بیوك اکرام!

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس : Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

رمضان شریف!

بوتون دنیادە اوچ یوز میلیون قدر اولان اهل اسلام قارشندە مبارك ومقدس صانالا طورغان رمضان شریف آیینڭ بوگون حلولی ایلە یولدز، اوزینڭ اوقوچیلرینی عموما تبریك ایدەدر.

مغرب دیگزندەگی آنگلیه جزیرەسندن مشرق دیگزندەگی یاپونیه جزیرەلرینه قدر تون طرفندە آق دیگز قریندەغی آرخانگیلسك شهرندن کون طرفندە آفریکەنڭ امید بورنی اوچندەغی قاپشتاد شهرینه قدر بوتون یر یوزندەگی مسلمانلر بوگون صائم اولمشلردر. هر برینڭ حس دینیلری قوزغالمشدر. هر بری کیچ مسجد وجامعلردە ذکر وتسبیح ختم وقرائت، عمل وعبادات ایلە مشغولدرلر. کوندز روزه اولدقلری حالدە قرآن اوقورلر، وعظ مجلسلرندە بولنورلر.

هیچ بر مسلمان رمضان روزەسینی ترك ایتمز. باشقه عبادتدە قصور ایدوچیلردە روزەنی ادا قیلمی قالماسلر.

سفاهت عالمندە سرگردان اولان فاسقلردە بو آیدە انصافقه کیلورلر. ظلم وخیانت هوسکارلریدە بو آیدە طییلورلر. دیار اسلامنڭ هر طرفندە بوگون دیانت پرورانه ومتقیانه بر معیشت باشلانادر.

هر شهردە کیچەلردە مسجدلر نورلانورلر. بعض شهرلردە رمضان بوینچه منارەلر قندیللر ایلە بیزەلورلر.

مصر واستانبول کبی شهرلردە رمضاندە معیشت بوتونلای باشقەرادر. اول شهرلردە رمضان کیچەلری عبادات ایلە برابر سیر وتفرج کیچەلریدر. خانەلردە اورامردەدە تماشا خانەلردەدە هرکم شادلق ایلە رمضان بوینچه بایرام ایتمکدەدر. رمضان کیچەلرندە اولان فرح وسرور استراحت وتلذذ هیچ بر وقتدە کورلمز.

متدینلر عبادات ایلە تلذذ ایدرلر.

عباداتدە قاصرلر تلذذات جسمانیەدە بولنورلر.

بو آیدە مسلمانلر آراسندە عمومی بر تواضع ومساوات حسی شائع اولمقدەدر. هرکم بای، زنگین، فقیر ویارلی عموما بر تیگز اعتبار قیلنورلر. باشقه آیلردە آرتق اعتبار قیلنماغان فقرا بو آیدە هرکمنڭ توریندە انعام احسان کورور باشقه وقتدە آشارینه طابا آلماغان کوب فقرا بو آیدە آرتق احتیاج چیکمز.

بنی آدم اوچون مطلوب اولان اقصای سعادت بر برینڭ انعام واحسانینه محتاج اولمامقدر. لکن نی قیلمق کیرەکدرکه بنی آدم هنوز بو سعادتکه ایرشکانی یوقدر. نیچەمڭ یللردرکه بعضی فقیر بعضی بای بعضلر غنی ومستغنی وبعضی دیگرلر عاجز ومحتاج بولوب کیلمکدەدر.

بنی آدمنڭ معیشتندەگی اوشبو مرض وجراحتینه بر دوا ومرهم اولمق اوزره دین اسلام مال اصحابینی فقراغه مالندن هر سنه (۲½) پروسینت ویرگوتولەو ایلە مجبور قیلمشدر. اول ویرگودە دیار اسلامنڭ هر برندە اوشبو رمضان شریف آیندە ادا قیلنمقدەدر.

کوب اسلام شهرلرندە زکات اولوشی هیچ بر خیانتدن باشقه ادا قیلنور. مگر بزنڭ قزان شهرندە زکاتنڭ اوندن بر حصەسیدە ادا قیلنمی طورغاندر. اول حصەدە زکات مصرفینه بیرلمس. امام، مؤذنلرنڭ حق وزالونیەلری قرادشلر وغلرنڭ یللق بولەکلری اوشبو زکات صوماسندن ادا ایدلورلر.

بو سنەلر کبی فقرانڭ عجز واحتیاجلری بایلر طرفندن تورلی جبر وظلملر چیکدکلری ظاهر ومعلوم بولغان سنەلردە زکاتینی تییشلی مقدارندە وتییشلی مصرفلرینه چغارماغان کشی کامل مسلماندە توگلدر. کامل انساندە توگلدر.

دینسز وجدانسز خسیس وخبیث بر حیواندر.

مالی نیندی آفتلرگه اوغراسەدە، کرلی اولدیغندن دین وشریعت نظرندە محفوظ ومعصوم توگلدر.

گیرمانیه واهل اسلام

فرانسوزچه «اکلیر» اسملی گازیتە گیرمانیه ایمپیراتورندن زارلانوب اوشبو سوزلرنی یازادر:

«گیرمانیه، فرانسیه ایلە آنگلیەگە آچو ایتوب یر یوزندەگی بارچه مسلمانلرنی قوتورتادر. مصردە ترکیەدەدە وباشقه دیار اسلامیەدەدە گیرمانیەنڭ جاسوس واشپیونلری طارالمشلر. هر یردە اهل اسلامغه فکر بیروب، اغوا قیلوب آنلرنڭ دین غیرتلرینی آرتدروب طورمقدەدرلر.

بز فرانسوزلرغه گیرمانیەنڭ بو پالیتیکەسینه بیك قاتی قارشی طورو کیرەك ایدی. اگردە دنیادە اسلام تعصبی قوتلەنسە، جزائردە تونسدە بزنڭ قولدن کیتەچك. ماروکدەدە اعتبارمز قالماياچق. لکن بز شول قدر غافلمزکه هیچ بو آفتنی سیزمیمز. آنگلیەاوچونده بو مسئلەدن غافل طوررغه یارامی. مصر وهندستاندەغی حرکتلردە هر بری مسلمانلرنڭ غیرت دینیەلرینڭ ثمرەسیدر.

مکه وبغداد تیمر یوللری تمام بولسه، ترکیەنڭ قوتی برگه بیش آرتاچقدر. ترکیه یاۋروپا دولتلری ایلە حاضرگه یوواشغنه سویلەشسەدە، هیچ تیك یاتمیدر، همان هر خصوصدە حاضرلەنەدر.

مصردە جامع الازهر مدرسەسندەگی اون مڭ قدر شاگرد آراسندەدە سلطاننڭ سیاستی یوری ایمش دیلر.

بو شاگردلر سلطانغه محبت باغلاسەلر، بوتون آفریکە مسلمانلری قلباً سلطانغه تابع بولدی دیمکدر.

حاضردە اهل اسلامنڭ علماسی آراسندە بیك عقللیلری حکیم وفیلوسوفلری حتی سیاسیاری کوبەیمشدر. بونلر بارچەسی اهل اسلامنڭ کیلەچکدە ترقی ایتووی خصوصندە فکر یورتمکدەدرلر.

اهل اسلامنڭ دنیادە بار قدریدە بیتەرلك ایدی. آنڭ اوستینه آزیه ایلە آفریکەدە کون بەکون مسلمان آرتوب طورادر.

مسلمانلرنڭ ترقیسندە گیرمانیەغه هیچ بر ضرر یوقدر. اما فرانسیه ایلە آنگلیەگە ضرر کوبدر. شونڭ اوچون گیرمانیه یاشرن روشدە همان مسلمانلرنڭ ترقی واتحادینه طرشادر. بویلە یاردم قیلووی سببلی ممالك اسلامیەدن اوزیدە بیك کوب استفادە قیلاچقدر. مسلمانلرغەدە زور بر طایانچ بولاچقدر.

بونی نقل قیلغان عربچه «العالم الاسلامی» جریدەسی بو خبرنی گیرمانیەغه افترا دیدر: «ترقی وتجدد فکرندە بزنڭ گیرمانیه قوتورغینه احتیاجمز یوق. مگر ترقی وتجددنڭ خلافینه قوتورتا طورغان نادان علمانڭ قوتورغندن کم قوتقارسەدە رضا بولور ایدك» دی.

آلطای طرفلرندەغی کابینیت یرلری.

بر کونلردە آلطای طرفلرندەغی کابینیت یرلری حقندە پادشاه حضرتلرینڭ فرمان عالیلری صادر بولغان ایدی. بو فرمان بوینچه آلطای طرفلرندەغی طوروچیسی بولماغان امّا کشی طوررغه یاراقلی کابینیت یرلری، یرسز

کشیلرنی کوچروب اوطرتو اوچون خزینه تصرفینه (البته آقچه برابرینه) بیرلدی.

بو طرفلرده ایگون ایگارگه یارارلق بولغان یرلرنک کوبمی ایکانلگی اول قدر معلوم توگل. شولایده ایگونگه یاراقلی یرلر اول قدر کوب توگل دیلر.

آلطای اوکروغی سیبیرنک یراق یرلرینه قدر صوزلوب کیتکان قرق میلیون دیساتینه مقدارنده بر یردر. بو یرلرنک یارطیسی طاغلقلردن عبارت بولغانغه کوره ایگون ایگارگه هیچده یارارلق توگلدر. ایگونلک اوچون اوکٔغایلی بولغان یرلری باری قویاش باتوشی طرفنده بولغانلر یغنه‌در.

آلطاینک بر کیسا گندن عبارت بولغان بو طرفلرینه مهاجرلر کوب وقتلردن بیرلی نفسلرینی صوزوب اکیله‌لر ایدی. «اوفیمسکی ۋیستنیك» اسملی گازیته‌نک یازوینه قاراغانده آلطاینک بو طرفلرینه (۶۱) نچی یلدن باشلاب (۸۳) نچی یلغه قدر اون یدی مك بش یوز، (۸۴) نچی یلدن ۹۸ نچی یلغه قدر دورت یوز مك، صوکٔغی اون بش یل اچنده اوچ یوز ایللی مك کشی کوچوب کیله‌شدر.

حاضرده آلطایده بر میلیون چاماسی کوچوب کیلگان کشی بولورغه تیوش دیلر. اگرده بو کشیلرنک یارطیسی ایرلردن بولوب هر بر ایر کشی باشینه اون بش دیساتینه یر حساب ایتسه‌ك، آلطاینک یدی میلیون یارم دیساتینه قدر یری مهاجرلر قولنده دیورگه ممکندر. بونک اوستینه آلطای طرفنده‌غی قدیمدن کیلگان خلقلرنکده یرلرن حساب ایتارگه تیوش بولادرکه آنلر اوزلریده بیك آز توگلدرلر.

قدیمدن بیرلی اوز طرفلرنده توروچی کشیلرگه ایگنلك اوزلرینه یته‌رلك قدرگنه ایتوب بیرلمشدر. شولایده آنلرغه بیرلگان یرلر مهاجرلرگه بیرلگاندن کوب آرتقدر. آنلرغه بیرلگان یر جان باشینه اوتوز دیساتینه قدر. بو قاروده یازلغان معلوماتلرغه قاراغانده بو آلطای طرفلرنده‌ده بیك آزغنه بوش اورنلر قالغانلغی کورینه‌در. ۱۸۹۵ نچی یلغی حسابقه قاراغانده ازمینگورسکی اویازنده هیچ بر یرنک قالماغانلغی. (بارناول) اویازی ایله (بی) اویازنده بوش یرلرنک بیك آزغنه قالغانلغی کورینه‌در.

بو طرفلرده یرلر کوب بولغان تقدیرده‌ده مهاجرلرگه آنلر ایله فائده‌له‌نو اوچون نی قدر مشقتلر چیگارگه، نی قدر محنتلر زحمتلر کوررگه طوغان اوسکان یرلرندن آیورلورغه، بار قدر جهازلرینی یوقغنه بهالرغه صاتوب اشدن چغوب بتوب نیچه‌مك چاقرم یرلرگه کوچوب کیتارگه لازم بولادرکه بیك آغر باللردر.

(ک. گ.)

کانفیسکا تسیه.

برزمان وارایدیکه بر گازیته‌نک مطبوعات نظارتی مأمورلری طرفندن دنیاغه چغارلمیچی جییلوب آلنمقلغی اول گازیته اوچون برآبروی ایدی: گازیته‌نک جییلغان نسخه‌لری یاشرن روشده بره‌ر صومغه صاتله ایدی. بیش مك نسخه چغاطورغان گازیته جییلوب آلنغاندن صوکٔره اون مك نسخه صاتلا ایدی. گازیته اوله‌شو چیلرده صاتا ایدیلر. پالیسه‌ده‌ده کورینه ایدی. گازیته‌لرنك بعضلری اوزلرینی خلقغه کوبره‌ك اوقوتمق اوچون‌ده کانفیسکاوات ایتدره‌لر ایدی. حتی بعضلری آلوچیلرینی کوبه یتوب آقچه کوب جیمق اوچون‌ده بو اشنی قیلالر ایدی. پیتربورغ‌ده اوك طرفلی بر گازیته مطبوعات نظارتنده‌گی مأمورلرندن برینی اکرام ایدوب نظارتدن تکدیر (ۋیگوۋور) آلدیغی روایات مضحکه‌لردندر.

لکن بو مودا باراطورغاچ اعتباردن توشدی. حاضرده سیربوزنی گازیته‌لر اوزلرینی مهم سببسز کانفیسکاۋات ایتدرمیلر. حاضرده کانفیسکاۋات ایتلگان گازیته‌لرنک کوبسی ایسکی مودا مقلدلریدر. بعضلرینك جییلولری ایسه، نظام دائره‌سنده یازا بلمه‌ولرندندر. مطبوعاتنك موقت نظامی دائره‌سنده‌ده هیچ عیبلی بولمیچی بیك قاتی سوزلر یازمق ممکندر. هیچ معناسز طوپاس برسوز ایله‌ده عیبله‌نمك احتمالدر. کانفیسکاۋات ایتلگان گازیته‌لرنی اوقوب قاراغان کشی بوکٔا قناعت حاصل ایتر.

حاضرده طوپاس یازوب گانیفسکاۋات ایتلو یگتلك توگل. بلکه معنالی روشده قاتی یازوب‌ده عیبله‌رگه یول قالدرماو یگتلکدر. عیبلی بر جمله‌نك بر ضمیرینی یا بر کلمه‌سینی اوزگارتو ایله‌ده عیبدن قوتلمق ممکندر. مقصد همان بر اوله بیلور.

طالانولردن کورلگان ضررلر.

بهو دیلرگه اعانه قیلاتورغان جمعیت، بوکونگه قدر بولغان طالانولر وآندن کورلگان ضررلرنی حساب ایتکان. بو حسابنك کورسه‌توی بوینچه روسیه‌ده مجموعسی (۶۳۸) اورنده طالاولر بولوب اول طالاولردن (۳۷،۰۷۵) ایوجماعتی (جان حسابی ایله یوز ایللی سکز مك کشی) ضرر کورمشلر. مجموعسینك مال جهتندن کورگان ضررلری (۵۱،۰۹٤،۷۰۳) صوملقدر. طالاووقتلرنده توقز یوز اوتوزیدی کشی اولگان، مك بر یوز توقسان کشی آغر جراحتلگان، ۳۵۱ خاتون طول، یوز سکسان بالا آناآتاسز یتیم، مك ایکی یوز یتمش سکز بالا آتاسز یاخود آناسز قالغانلر.

بو کشیلرگه جمعیت طرفندن بوکونگه قدر آلتی میلیون صوم قدر اعانه ایدلمشدر. اعانه‌لرنك دورت میلیون قدرلیسی چیت مملکت کشیلری طرفندن ایکی میلیونی روسیه اچندن جیولمشدر.

بو حسابقه برنچی سنته‌برگه قدر بولغان واقعه‌لرگنه کرگانلکدن، مشهور سیدلیتس واقعه‌سی بوندن خارجدر.

اسمی بار، جسمی یوق.

پتربورغدن یکرمی آلتی گراداوی‌یوغالغان. بو نلرنی اوّلده بالتیسکی هم ۋارشاوسکی ۋاکزاللرده فتنه‌گه قارشی طورمق اوچون یاللاغانلر ایکان. شهراداره‌سی بونلرنك تربیه‌لری وفاتیرلری اوچون نیچه یللردن بیرلی برده قالدرماینچه یل صاین گراد ناچالیستۋاغه نی قدر آقچه‌لر توله‌ب کیلگان.

کوبدن توگل شهراداره‌سی بوگراداویلرنك قایده طورغانلقلرینی بله‌سی کیلوب مذکور ۋاکزاللرنك اوچاستکه‌سنده‌گی پریستفلردن صوراغان. پریستفلر بوندای گراداویلرنك بارلغندن خبرلری یوق ایکانلگن بلدرگانلر. باشقه اوچاستکه‌لردن صوراب قاراسه‌لرده هیچ برسنده بلو ممکن بولماغان.

بو اش خصوصنده شهراداره‌سی نی قیلورغه‌ده بلمیدر.

خارجی خبرلر.

بغداد تیمر یولی.

استانبولدن قونیه‌گه قدر تیمر یول ۱۹ نچی عصر آخرنده اشله‌نوب بتمش ایدی. قونیه‌دن بغدادگه (۲۳۰۰) چاقرم یرگه تیمر یول صالونی (۱۹۰۲) نچی سنه‌ده ترکیه گیرمانیه‌غه ویری. بو یول دورت سنه اچنده (ارگلی) شهرینه قدر فقط (۳۰۰) چاقرم اشله‌ندی. گیرمانیه شرکتی بو قدر الوغ یولنی اشله‌رگه آقچه طابا آلمیدر روسیه‌ده فرانسیه‌ده آنگلیه‌ده بو یولنك بولووینی استه‌میلر. هر برسی بوکٔا قییق کوز ایله قاراب طورالر. شول سببدن هیچ آقچه بیردرمیلر. آنگلیه آقچه ویره‌چك، لکن بغداددن آرغی طرفینی بصره قولتغینه قدر تیمر یول اشله‌ونی میکٔا طابشرکز دی. گیرمانیه بوکٔا راضی بولمی. ایمدی ترکیه بو یولغه اوزی یاردم ایتمکچی بولادر. بونك اوچون طاموژنی آقچه‌سینی هر مملکت اوچون صومینه (۸) تییندن (۱۱) تیینگه آرتدراچق. گیرمانیه‌ده سلطاننك بو تدبیرینی

اتحاد لسان ترکی

وترکی گازیته‌لر

روسیه‌ده ترکیچه گازیته‌لرنك کوبه‌یمکلگی ترکی لسانینك اتحادینه سبب اولور دیه بیك زور امیدلرگه قاپلمش ایدك. امیدلرمز بوشقه چقمادی. الحمد لله حاضر گازیته‌لرنك لسانلری یابعض حرفلرنده یاکه بر ایکی سوزلرنده بر برینه قریبدرلر. نقطه‌لرده ایسه هر گازیته بر برینه مشابهدر. بوکٔا شاهد وسند اولمق اوزره هم فصاحت ترکیه‌گه بر نیچه نمونه ومثال اولسون اوچون بورده ترکی گازیته‌لردن ترتیبلریله بر نیچه عبارت یاکه فکر نقل قیلامز:

۱

«ایران شاهی مظفرالدین شاه جنابلری وفات ایتدکلری یوقدر. رومیلیه مفتیسی‌ده اسلامدن نصرانیته انتقال ایتدیکی یوقدر. بو خصوصده بعض گازیته‌لرده یازیلان روایتلر هپ یالاندرلر» .....

۲

: «توزوك - طوری فکر - رأیلی ایلان معاند - متعصب افندیلرنك بر یل - سنه چاما - مقدارنده دوام - امتداد ایتکان مباحثه - مناظره‌لری ترك - تاتار جریده - گازیته مزنك ایکنچی سنه - یلنده درج - طبع ایتلماوی ظن - گمان قیلنادور. ...

۳

بز اوزبز همه‌بز مشروطیت عوامیه حزبی یاقلیسی بولغانمزدن، ئه‌لیگه حه‌تلی بوحزبنك پروگرامماسی اوزبز کشیلرگه جاخشی معلوم بولماغاندن غزته بزده بو طوریده کوب مقاله‌لر جازابز.

آکٔلانورلق ایتوب یازا بلمه‌وگه عذر بولسه‌ده، نازان کشیلرنك آکٔلاماوینه عذر جوقدر. دنمز نازان قالورغه قوشمیدر. اوقورغه کیره‌ك. عیلم بولورغه کیره‌ك ....

۴

نیژنی مجلسی بیك فائده‌لی بر مجلس اولدیغندن طرشوب اول مجلسنی بولدروچیلرغه تحسین قیلمق کیره‌ك. لکن مسلمانلر اوچون بو مجلس هیچ مفید اولمادی. تیز زمانده مرخصلر ندوه‌سی یاصامق لازمدر.

اتفاق مسلمیننك سینترالنی کامیتیتینه صایلانغان کشیلرنك هیچ برسی اول لوازمگه موافق کشیلردن بولمادی. آنلر هر برسی چلینلکلرینی طاشلارغه تییشلی. لکن تیز کونده جییلشوب اتفاق مسلمین‌نی رسمی بر جمعیت ایتره‌رگه طرشسه‌لر، بیك گوزل اولور ایدی. ....

۵

گرچه اشباعلی ضمه اوچون احتراع قیلدیغم اوتورلی واو بیك تیز مقبول اولور کبی کورنمه‌سه‌ده، گازیته‌لرنك هر برنده (ئه‌لی، ئه‌لله، ئه‌یته) کبی سوزلرده فتحهٔ مسطوره‌م مقبولدر.

....

۶

قازاقداردك عیالداری قاشوب بیته‌رن اورامال مینین جاوب جورمه‌یدی. باسقا مسلماندارداك قاطنداری‌ده بیته‌رن آشوب جورسه، نی بولادی؟ مولدا که‌لر کتابلارداغی سوزدردی نیگه کورمه‌یدی؟ مین زمانه‌نك فکرده‌رینه توسنبه‌گان مولدالرداك سوزده‌رندن قورقبایبان. ...

۷

اوّلده هر نه قدر شاگردلر طرفداری اولدی ایسه‌ك‌ده، بعض شاگردلرنك اداره‌مزگه یازغان مکتوبلرنده املالری خطا اولدیغمدن اوّلگی نومرلرمزده شاگردلرگه بر آز خلاف یازدق.

وهر نه قدر سوسیالیزم مسلکینه مخالف دگل ایسه‌ك‌ده، بعض یاش سوسیالیستلرگه رغما آندن محبتمزنی صووندردق.

...

۸

آنگلیه حکومتنده پارلامینت یعنی مملکت مجلسینه بوتون دولت‌ده بولغان شهرلردن دیپوتاتلر صایلانادر. بو پارلامینتده ایکی پولات باردر: اوستکی پولات، آستقی پولات. اوستکی پولات پیرلر جیونیدر. آستقی پولات اویوملر جیونیدر. اوّلا سینته‌برگه قدر صوکٔره قیامتکه قدر سفر وسیاحتکه چغاچقمن خوش صاو بولکز. ....

۹

بسمله‌ده (رحمن) لفظینك (رحیم) لفظندین ایلیك کلتورلاکینك خصوصیده تفسیر علماسی بیك کوبدین کوب دورلوك وجه‌لر کلتورمیشلاردر. بیلاك تیلاگانلار تیوشلی کتابلاریغه مراجعت قیلغایلار. مدرسه‌لرمیزده علم منطق چوقدین چوق اصلاح برلان اوقوتیلساده قندای عجبدورکه شاگردلرنك فکرلری

باشقه دولتلر حضورنده تقویه قیلاچق ایمش.
اگرده فعیلتکه چقسه، اوشبو طاموژنی
آقچه‌سی (٥) پروسینت آرتو ایله ترگیه‌گه
هر سنه ایللی میلیون قدر فائده کیله‌چکدر.

آفغانستان.

آفغانستان امیری بوسنه هندستانغه سفر قیلا-
چقدن یولدزده برکره خبر ویرلمش ایدی.
صوڭغی خبرلرگه نظرا امیر حضرتلری
پایتختی اولان کابول شهرندن ١٨ نچی
نویه‌برده یولغه چقاچقدر. ایکی باتالیون
جه‌یه‌ولی بر باتالیون آتلی ایکی باتالیون
طوپلی عسکر امیرنڭ اوزی ایله کابولدن
چقوب قایتقانچی برگه‌یوریه‌چکدر. عسکر،
وزیر، کاتب وخادملری ایله برلکده بوسفرده
(١٥) مڭ مسافر بولناچقدر. هندستان
مسلمانلرینه امیر بیك سلطنت ایله کورینه
چکدر. آنگلیه امیرنی هندستانغه اوزینڭ
عسکرینی ومنتظم شهرلرینی کورسه‌تمك
اوچون دعوت قیلمش ایدی. امیرده بونڭ
مقابلینه اوزعسکرینڭ مهابتینی هند اهل اسلامینه
کورسه‌ته‌چکدر. مرحوم آتاسی عبدالرحمن
خاننڭ وصیتینی طوتاچق بولسه، هند
مسلمانلرینه آفغان دولتینڭ مهابت روشده
کورنونده ضرر یوقدر. بالعکس کیله‌چکده
فائده بولووی‌ده مأمولدر.
بوسنه آفغانستانده آشلق، ییمش برکاتی بیك
کوب اولمشدر. بونون مملکت اچنده عموماً
طوقلق وشادلقدر. حضرت امیر هندستان
سفرینه بیك طنچلق ایله چغاچق ایمش. اگرده
آچلق بولسه، تورلی طرفلرده فتنه‌لر چغو
احتمالی بولور ایدی.

ایران.

ایران طرفندن بالکان یارم آتاوی مملکتلرینڭ
مجموعی اوچون فقط بر ایلچی طوتلمقده ایدی.
بوسنه‌لرده بو مأموریتنی ابراهیم خان غفاری
جنابلری اداقیلمقده ایدی. حاضرده حضرت
شاهنڭ دعوتی بوینچه بوذات ایرانغه
قایتارلمشدر. ادارهٔ مشروطه مشاوره‌لرنده
فکر وتجربه‌لرندن استفاده قیلنو امید ایدلمکده-
در وزیر قیلنو احتمالینی‌ده یازالر.
بوذات علوم سیاسیه‌ده خبردارلغی ایله
برابر علوم شرعیه‌ده ده بیك کاملدر ایسکیدن
بیرلی حریت طرفداریدر.
اوزی صحابه‌لردن ابوذر الغفاری رضی الله
نسلندندر.

آۋستریه وایتالیه.

بوکونلرده آۋستریه ایله ایتالیه‌نڭ
آراسی بیك بوزلوب طورادر. تیز زمانده
آرالرنده صوغش چغونی‌ده کوته‌لر. لکن
بونلر گیرمانیه ایله برلکده روسیه وفرانسیه
اتحادینه قارشی اولان اوچلی اتفاقنڭ چلینلر-
ندندر.
شونڭ اوچون اوزآرا دوست طورور-
غه تییشلیدرلر. اگرده بوزلشسه‌لر اوچلی
اتفاق بتدی دیمکدر. بوحالگه گیرمانیه
بیك خفالانا. فرانسیه ایله روسیه بیك سوینه-
چکلر. ترکیه ایسه، بونزاعنی کوبدن کو-
تمکده ایدی. چونکه آۋستریه‌نڭ آلبانیه‌نی
ایتالیه‌نڭ طرابلیسنی آلو فکرلری واردر.
اوزآرا صوغشوب ضعیفلنسه‌لر، ترکیه
بوآفتدن قوتلاچقدر.
بوصوغش بلکه بالفعل بولماس. چونکه
یاۋروپا حکومتلری حاضرده قورال صوغشندن
سوز وسیاست صوغشینی آرتغراق کوره‌لر.
هرنه ایسه، ایکی طرفنڭ‌ده حاضرله‌نووی
واقعدر. گازیته‌لرده قوریده ایتالیه، دیگرده
آۋستریه غالب کیلو احتمالی یازلمقده‌در.

کرید.

کرید جزیره‌سندن گریتسیه پادشاهینڭ
اوغلی گیورگی چقغاندن صوڭره اورنینه زایمیس
اسملی بر گریك تعیین قیلندیغی یازلمش
ایدی. بونی گریتسیه پادشاهی تعیین
قیلغان ایمش.
کرید اهالیسی گیورگینی خلق ایله برگه
قاتشوب یاۋروپا عسکرلرینه قارشی صوغشقه
چغو ایله تکلیف قیلمشلر ایکان. شاهزاده
بونی قبول ایته آلماغانلغندن جزیره‌دن
قاچمشدر. کریدده پالیسه‌نی‌ده گریتسیه
آفیسرلری ترتیب ایده‌چکلر ایکان.
اویله ایسه ایمدی گریتسیه‌گه قوشلغان
حکمنده اولمشدر.

داخلی خبرلر.

•• ۋولغابوینده‌غی آچلقدن ضرر کوروچی
کشیلرگه یاردم ایتو اوچون عمومی اشلر-
طابارغه قرار بیرلمش وبواش اوچون
وزیرلر مجلسنده بر میلیون صوم آقچه تعیین
ایدلمشدر.
•• حریت خلافنده بولغان پارتیه‌لر، دوماغه
صایلاو قاعده‌لرینی بتونلای اوزگارتدررگه
نی قدر سعی قیلسه‌لرده، تله‌کلری قبول بولماغانغه
اوخشیدر. چونکه حکومت کیله‌چك دوماغه‌ده
ایسکی قاعده‌لر بوینچه صایلاوغه قرار بیرمشدر.
•• دورناۋانی اوشبوکونلرده داخلیه وزیری
ایتوب قویاچقلر ایمش.
•• بوکونلرده باش وزیر ایله محکمه‌لر
وزیری زندانلرنڭ بیك طولووی حقنده
کیڭاشوب زندانلرنڭ کوبره‌گینی تماماً
بوشاتورغه، محبوسلرنڭ خوفلیرك بولغانلرینی
چیتلرگه ییبه‌رورگه قرار بیرمشلر. شول
قرارغه بناءً اوشبو آرالرده سیاسی محکوم
کشیلردن کوبسینڭ زنداندن قوتولولری
احتمالدر.
•• اوّلگی دوماده رئیس بولغان مورومسف
موسکۋانڭ شهر ادارەسنده هم گوبیرنسکی
زیمسکی اوپراۋاسنده‌ده اعضا ایدی. حاضرده
ۋیبورغ ۋازۋانیه‌سینه قول قویغانلغی
اوچون هیچ بر مجلسلرینه بوکشینی قاتوشدر-
ماسقه، گوبیرناتور ایله گرادوناچالنیکلر
طرفندن ایکی اوپراۋاغه‌ده امر ایدلمشدر.
•• قاراگروهلیلر طرفندن باصلوب طارا-
تلمقده اولان نرسه‌لرنی بیك‌نق تفتیش ایتارگه
باش وزیر معارف نظارتینه امر ایتکان ایمش.
چونکه بونلر حاضرگی کونلرده حکومت مأمور-
لرینی بیك مسخره قیلوب یازالر ایمش.
•• باش وزیر اصطالیپن جمیع قوتنی اوز
قولینه جیوب طوتونی تله‌دیکندن، دورناوا
داخلیه وزیری ایتوب قویلمایاچق ایمش.
•• «اصترانا» گازیته‌سینڭ یازوینه قاراغانده
ۋایاننی پولیۋوی صود بوکونگه قدر ١٦٠
کشینی اولم جزاسی ایله حکم ایتمشدر.
بوحسابده برآز یاڭلشلق بولویده احتما-
لدر. چونکه بوتوغروده کیلگان تیلیگراملرغه
قاراغانده آرتغراق بولورغه‌تیوش.
•• بومبا اورنینه آلما، قورالّلر برله کروب
کشیلرنی قورقتوب آقچه‌لرینی آلوب
چغوچیلرنڭ کوبسی هیچ بر قورال استعمال
ایتمیلر ایمش. چونکه توتولغان کشیلرنی
تنتوگان وقتلرنده اکثرینڭ یانندن آغاچدن
یاصاغان اوینچق ریۋالۋیرلر ایله قارا
ماتیریه‌گه تورگان آلمالر چغا ایمش.
•• بوصوڭغی کونلرده روسیه‌نڭ تورلی طرفلر-
نده (٢٢٣) بومبا، توقسان پود چاماسنده
دینامیت، (١٨٣) ریۋالۋیر، (٣،٣٠٢) ملطق
قولغه آلونمشدر.
•• لودزده اش طاشلاولرنڭ بتکانلگینی
گازیته مزنڭ اوزغان نسخه‌سنده یازغان
ایدك. اشله‌مه‌گان کونلری اوچون فابریك
خوجه‌لری آقچه توله‌میه‌چکلرینی بلگاچ ٧٧
فابریکده‌غی اون یدی مڭ اشچی یاڭادن
اش طاشلامشلر. گرچه اوستدن قاراغانده
بومقدار کوب توسلی کورنسه‌ده لودز
اوچون آز برمقداردر چونکه لودزده مجموعسی
(٤٠٠) فابریك واردر. بوفابریکلرده یتمش
مڭ قدر اشچی اشله‌مکده‌در.

تلسزلرده تلله‌ندیلر.

پیتربورغده تلسزلر اوچون آچلغان
مکتبده‌گی شاگردلر معلملرینه قارشی
طوروب مکتبلرینڭ ته‌ره‌زه‌لرینی واتوب
بترمشلر. نی اوچون بویله قیلاسز دیلدکده:
«روسیه‌ده‌گی تللی کشیلرنڭ بارچه‌سی
ایسکی ترتیبکه اعتراض وپروتیست ایتدکلرندن

هنوز منطقی اولوب یتمه‌گانلر ایکان. اوّل
شاگردلر کیملارینی وقلبلارینی اوزلاری
اصلاح قیلغایلار. صوڭره شاید مدرسلرده
مدرسه‌لارنی اصلاح قیلغایلار.
.......—.....

١٠

قزانده مسلمانلاردان سوسیال دیموکراتلر
بولماغاندانمو؟ بولسادا قاچقاننداَنمو؟
یاکه اشچی خلقلرغه کوبره‌ك صاتارمون
دیب اویلاغانومدانمو؟ دیموکراتیه‌غه
قاراغان سوزلرنی کوب یازامون. بواویوم
درستمو، توگلمو؟ معلوم توگلدور.
...—....

١١

افندملر!
یکرمی یلدن بیرلی اصول جدیده‌نڭ
خلافینه طرشقان بولسه‌قده ایمدی آنڭ
شریعتکه خلاف بولماوینی بیان قیلامز.
کیچه‌گی گازیته‌مزده برسبب ایله اتفاق
مسلمین‌نڭ خلافینه یازغان بولسه‌قده،
بونومیرمزده اتفاقنڭ کیره‌کلگینی اعلان قیلامز.
هر فکر زمانینه وشخصی غرضلرغه قاراب
اوزگاره‌در.
....—....

١٢

که‌له‌وه‌چی مالای افندی! مکتوبڭزده
طاوارڭزغه آول خلقی بیك آز به‌یه بیروب
کوب تارگاۋاتسه ایتولرندن ژالۋاتسه
ایته‌سز مسلکمزگه طوری کیلمه‌گاندن
مکتوبڭزنی غزیته‌مزگه باصمیمز. چونکه
نی قدر فقیر اولسه‌ڭزده سوزلرڭزده بورژوآزنی
خاراکتیر باردر. آزبولسه‌ده کاپیتالڭز بار
ایکان. شوندن بیزترواکون صاین یکرمی
اوتوزتیین فائده ایته‌سز اشله‌میچی آلنغان
فائده بزنڭ مسلکچه حلال توگلدر. هرنه
ایسه، بزسزگه حاضردن اوك بودشچی بورژوآ
دیب قاریمز.
......—...

١٣

گزیت یازغاندین کیین
«طاشکند علماسی اوزلارمیزی تکفیر قیما-
سین‌لار دیب‌بیرنچی نومیرمیزده اوزلویدن
بعض بیته‌لرینی تکفیر قیلوب‌قوییبمیزلار»
....

١٤

کافکازده ارمنیلر ایله مسلمانلر آراسنده
قرغن اولان زمانده بیك چوخ صویقونچیلر
جوربه‌جوریمان ایشلر قایروبلار. خلقڭ
قباخنده کوچه ودکانلردن چوخ چوخ مین
مناتلخ مالّلری کندلره وباغلره آپاروبلار.
باخ بزم حالمزه! انه تهری بلالره گرفتار
اولموشوخ؟ آرامزده نچه قرته قرغنلر اولوب؟
ایندی بوندان صورا الله اوزی صاخلاسون.
مشتریلرمز چوخ اولمادیغندن ایندی
طوختاروح. بوندن صورا چخماروخ.
شرق روس، حیات، ارشاد.

١٥

سایهٔ شاهانه‌ده روسیه‌نڭ هرطرفنده
اسایش برکمالدر.
هیچ برولایتنده اغتشاش وقارشقلقلر
یوقدر. گویا بزم‌یمن وروم ایلی ولایتلری
کبی هرطرفده اهالی عموما امنیت ورفاهیت
ایله یاشامقده‌درلر.
پیترسبورغده مخابر مخصوصمز خبرینه
نظرا اگرچه بعض اشقیاچته‌لری برزمان
روسیه‌ده ادارهٔ مشروطه اولماسینی طلب
ایتمشلر ایسه‌ده، اولیای امور اهالینڭ (یعنی
کندیلرینڭ) رفاه وسعادتلری ایچون تبدیل
اداره‌نی مناسب کورمه‌دکلرندن بوطلب طبیعی
مقبولیته کیچمه‌مشدر.
آۋرپا غزته‌لرینڭ بعضلرنده روسیه‌ده
(دوما) نامنده برمجلس مبعوثان تأسیس
ایدیلدیکی یازلمش ایدی. صوڭغی تحقیقا-
تمزده معلوم اولدی‌که روسیه اداره‌سنده
نه (دوما) واردر، نه (اوما). بزم ترکیه‌ده
ایشلر نصل ایسه، اوراده‌ده هرشی هب اویله‌در.
ترجمان حقیقت، سعادت، صباح، اقدام
وغیرلر. (تیمر بای)

یولدز.

تیمر بای افندی، بومقاله‌ڭزدن مرادڭز آچق
آڭلاشلمیدر. اتحاد لسان بولادیوب دعوا
قیامشز. حال بوکه گازیته‌لردن نقل قیلغان عباره
لرڭزنڭ اون بیشی اون بیش تورلی شیوه‌ده
مختلفدرلر. نقل قیلنمش عباره‌لرنڭ قایسی
گازیته‌لردن ایدیکنی آچق آڭلاتمامشسز
نقطه‌لرڭزنی صانامق ایله بوڭا مطلع اولمق بیك
مشکلدر.

بزده آنلرغه فکرده اشتراکمزنی آڭلاتمق اوچون » دییوب جواب ویرمشلر.

تلسز اولدیغڭز حالده روسیه‌نڭ بو حالینی قایدن بلدڭز؟ دیلدکده: «گازیته‌لرنی مطالعه قیلا طورغاچ حقیقت‌نی آڭلادق» دیمشلر.

دیمك که ایمدی تلسزلرگه‌ده تلله‌نور وقت ییتدی..

لکن مقصودلرغه معجزه کبی طاشلر آغاچلر تلگه کیلمچی‌ایرشوب‌بولورمیکان؟

اطراف خبرلری

اوز مخابرلرمزدن

طوقماقدن:

آمریقاده معیشت اجتماعیه‌لر وارلغینی گازیته‌لرده اوقومقده ایدك. بودفعه تمام بونڭ خلافینه اوله‌رق بزم طوقماق بلاسنده معیشت خرابیه‌لر تأسیس ایدلمکده‌در.

طوقماق بلده‌سی کچکنه بر شهر بولغانلغندن بوکونگه قدر فاحشه خانه وقلندر خانه کبی انساننی خراب ایدوچی شیلر یوق ایدی. شهرمز اصلده هرجهتدن معمور، سوداسی فائده‌لی، حیوانات وایگونلرینڭ اوچوزلغی ایله معروف بریردر. فقط بتون دنیا علم ومعارفکه محبت باغلاغان بوزمانده، بزنڭ بو بلده اهالیسی بتون بتونگه غفلتده‌لردر. هیچ بریسنده‌ده مکتب ومدرسه قایغوسی یوق. اما مع‌التأسف جیلوب کوکنار افیون وبونڭ کبی شیلر اچوب یاطور اوچون برقلندر خانه بناء ایدرَه بوکونلرده اوچ یوز صومغه بریر آلدیلر. بنا تمام‌اولدیغی ایله برطاقم اشسز یالقاولر هیچ بر شغلسز صوفی اسمینی کوته‌رب صدقه‌جیوب‌یاتاچقلردر. اشسزلك سائلچیلك بزم صارت ایله قرغز قازاق‌طائفه‌سنده کوندن کون کوبه‌یمکده‌در.

دونگان‌طائفه‌سی قرنداشلرمزدن‌بوکونگه قدر هیچ بر سائل کورگانمز یوق. بوبزگه الوغ عبرتدر. بونلرنڭ قطای مملکتندن جایاولب هجرت قیلوب کیلگانلرینه اوتوز سنه اولدی. حاضرگی کونده بارچه‌سیده ثروت صاحبلریدر. آرالرنده یوز، ایکی یوز مڭ صومغه مالکلریده واردر. بزم اصل وطنمز اولسه‌ده، شول کوکنار وآفیونلرنڭ تأثیری ایله همه طائفه‌دنده کیروده قالدق. تفکر قیلمالی قرنداشلرم!

عبدالله اوغلی عبد الحق.

یولدز: امید داملا ذاکر افندی وهابینڭ اداره‌سنده اولان مدرسهٔ‌اقبالنڭ ترقیسنده‌در.

اماملر جیونی.

بلبه‌ی‌اویازی ینکغارقریه‌سنده زیمسکی ناچالنیکنڭ رخصتی ایله ۲٦ سنتابرده شول طرفده‌غی اماملرنڭ جیونلری بولمش. بوسنه آچلق بولغانلقدن امام ومؤذنلر اوچون اعانه‌لر بیرلو حقنده مذاکره قیلمشلر. مجلسده ایللی‌دن زیاده امام ومؤذنلر جیولوشوب اوشبو دورت نرسه‌گه قرار بیرمشلر:

۱) اورینبورغ دوخاونی صابرانیه‌سینڭ جیولغان آقچه‌لرندن طورمشلرینه قاراب امام ومؤذنلرگه موقت اعانه‌لر بیرلسون.

۲) اورینبورغ دوخاونی صابرانیه‌سی اویازنی زیمستؤانڭ اصتالاؤای‌اوچون دیب تعیین قیلغان صوماسندن امام ومؤذنلرگه اعانه‌بیردرگه اجتهاد ایتسون.

۳) شولوق دوخاونی صابرانیه، خزینه طرفندن تعیین ایدلگان پراداؤواستؤا صوماسندن روحانیلرغه‌ده آشامق وساچمك اوچون آشاق بیرلونی داخلیه وزارتندن صوراسون.

٤) غاصودارستؤیننی ایموشچیستؤادن مسجد ومدرسه‌لرگه، امام ومؤذنلرگه یاغار اوچون اوطن بیرلونی ییرلر نظارتندن صورالسون.

ایکی تین اوچون مؤذنلر آراسنده‌نزاع.

تومن اویازی یاڭا قریه‌گه مسجد بناء ایدلگاچ امام برکشینی خلق ایکنچی برکشینی مؤذن‌ایتوب قویو قصدینه توشمشلر. هرایکیسنکده طرفدارلری کوب بولغانلقدن ایکیسینه‌ده مؤذن بولو نصیب بولمش. برنیچه وقتلر بونلر ایکیسیده یخشیغنه کون کیچره باشلامشلر.

کونلردن‌برکونده عوام‌خلقینڭ عادتنچه محله اهالیسندن بریسی مسجدکه ایکی تین آقچه طاشلامش. بو آقچه‌نی آلو اوچون مؤذنلر آراسنده نزاع چغوب آخرنده قانغه باتقانچی صوغشمشلر. نهایت نزاع زورایوب خلق طرفندن قویلغان مؤذن، ایکی‌سنه طارتشوب آلغان لوازمینی، ایکی‌تین‌اوچون طاشلاب کیته‌رگه مجبور بولمش.

قزان خبرلری.

دارالمعلمین

۱ نچی اوکته‌برده سرای مسافر خانه‌سنده قزانده دارالمعلمین آچو کامیسیه‌سی اجتماع ایدوب مشاوره ایدوب اوشبو ماده‌لرگه قرار ویردی.

۱) بومکتبنڭ تصرفی اوزینه آقچه یاخدمت ایله یاردم ایتکان کشیلرنڭ مجموعندن مرکب برجمعیتکه‌طابشرلورغه (بوجمعیت اهل اسلام فرض قیلغان جمعیت علمیه‌نڭ باشی بولووی‌ده احتمالدر)

۲) بالفعل اداره‌سی مذکور جمعیت‌طرفندن صایلانغان هیئت اداره‌گه طابشرلورغه.

۳) بواداره اوچون معتبراندن ۱۵ قدر کشی تسمیه قیلنوب قویلدی.

اوشبو مجلسده دارالمعلمین‌ده معلم بولاچق کشیلرده تعیین قیلندی:

۱) قرآن وتجوید اوچون، صالحجان بارودی ومؤذن واحدافندی.

۲) لسان ترکی اوچون، شهرخلفه، امین خلفه، سعید رمییف.

۳) علوم دینیه‌اوچون، ملاصالحجان، ملا عبدالله آپانای.

٤) پیدا گوگیکه اوچون‌عمر تیریگولف.

۵) میتودیکه اوچون هادی مقصودی.

٦) تاریخ اوچون امین خلفه عین‌الدین احمرف،عیاض.

۷) جغرافیه اوچون برهان شرف.

۸) حساب اوچون عمرتیریگولف

۹) هندسه ورسم‌اوچون‌شفییف

۱۰) درس اشیاء اوچون ابراهیم تیریگولف.

۱۱) منظومات اوچون، سعید رمییف.

۱۲) منطق اوچون هادی مقصودی:

بودارالمعلمین ۱۵ نچی اوکته‌برده بالفعل آچلاچقدر.

پریکازچیکلر صایوزی‌نڭ اداره‌سی

اوکته‌بر ۸ نده یکشنبه‌کون کیچ ساعت‌یدی‌ده قازانسکی اورامده بیرگمان یورطنده، صایوزنڭ اوز فاتیرنده، چلینلرنڭ عمومی مجلسی اولاچغینی اعلان قیلادر. مجلسده قارالاچاق اشلر: ۱) سنتابربرینه یاصالغان حسابنی‌قاراب تیکشرو،ریؤیزیوننی‌کامیسیه‌نڭ داکلادی.

۲) گوبیرناتورطرفندن‌تصدیق ایدلمش نظامنامه خصوصنده اوچردیتللرنڭ معروضاتی،

۳) تصدیق ایتولگان اوصطاف بوینچه یاڭاداره ترتیب قیلوب اشکه توتنغانچی، صایوزنڭ اشلرینی موقتا ایسکی اداره قولنده‌قالدرو. چلینلرنڭ‌ممکن‌قدربومجلسدن قالماسقه طرشولرینی اداره اوتنه‌در.

•• اوچنچی کون پالیتسه‌میستر، یاڭابیرته اماملرندن اوچ کشینی چاقرتوب، ؤایسفلر حقنده صوراشمش آنلرنڭ نیندای دینده تورغانلقلرینی وآنلرنڭ دعواقیلاتورغان استاراؤیره مسلمانلر کملر ایدکینی باشقه مسلمانلردن نیندای مسئله‌لرده آیوریلولرینی تفصیلا صوراشمش. اماملرده اسلامده آنلرایتکانچه‌بولغان آیروم‌برمذهب یوقلغینی مویله‌ب دعوا ایته تورغان نرسه‌لرینڭ نیدن عبارت ایدکینی بیان ایتوب توشمشلر.

•• ؤیورغ ؤازؤانیه‌سینه قول قویغانلغی اوچون سیدگری آلکیننی پریساڗنی یاؤیرننیلکدن توشوریله‌چك ایمش دیب سویلیلر.

•• ۳ نچی اوکتابرده قزان آکروڗنی صودنده، پادشاه حضرتلرینی‌مسخره قیلغانلقلری اوچون آلتی کشیگه حکم ایتلدی. حکم وقتنده زالغه هیچ‌کمنی کرتلمه‌دی.

آلتی معیوبدن برادینسکایا اسملی برمعلمه قوتولوب قالدی. قالغان‌بیشیسی: امیرخانف احمدف، حمیتف، آلکسییف وصاؤیلییف اسملی کشیلر یدیشرکون یابلورغه حکم ایتلدیلر.

مدرسهٔ خالدیه.

برکونلرده شاکردلرنی تمام چغاروب مدرسه‌نی بویاتمش ایدیلر کوزکونی شاکرد جیولوب بتکاچ‌مدرسه‌نی تعمیر قیلولرینه‌خلق عجبلنگان ایدی. حاضرده‌بووقتسز اشلرینڭ سببی معلوم بولدی:

باشقه مدرسه‌لرده اولدیغی‌کبی بومدرسه‌ده‌ده درس ومعیشت ترتیبلرینی اصلاح ایتونی تله‌وچی‌شاکردلر یوق توگلدر. امّابومحله‌نڭ بعض برمتعصب بایلری ایله مدرسلری هرتورلی اصلاحاتقه منکرلردر.

بوسنه‌ده باشقه مدرسه‌لرنی اصلاح ایتارگه کرشلگانلکدن بومدرسه‌شاکردلریده‌برآز حرکتکه کیله باشلاغانلرایدی. مدیرافندیلر بواشلرنی‌سیزوب‌برپالیتیکه قوروب آلغانلر. مدرسه‌نی بویاتوصلطاوی ایله شاگردلرنی تمام چغاروب بتوردیلر. حاضر ایسه هیچ براصلاحات صوراماسقه، بایلرنڭ‌قویغان‌قانون ونظاملرینه اطاعت قیلورغه سوز آلوبقنه مدرسه‌گه شاگردلرنی قبول ایته‌چکلر ایمش.

••گازیته‌مزنڭ اوزغان نسخه‌سنده ابراربختییف کیبتینه طالاوقصدی ایله‌اوچ‌کشی کروب اوچیسیده‌طوتولغانلر دیب یازلغان ایدی. صوڭره معلوم اولدی‌که اشنڭ‌حقیقتی اوشبوروشچه‌در: یاشرون‌پالیتسه‌مأمورلرندن ایکی کشی معیوب کشینی ازله‌ب یورگان وقتلرنده‌کیره‌کلی کشیلرینی پرالومنی‌اورامده کورب آرتینه توشکانلر. تگی کشیده‌خفیه‌لرنی کررب‌طانوغانلقدن،قاچوب‌قالواوچون بختییف مغازینینه کیلوب کرگان. اشپیونلر آرتندن کیبتکه کروب اوزینی‌طوتقانلر.

یاڭا آچلدی!

چیتك، کاوش، قاما، کامچات ومیخ سوداسی

جمال‌الدین شیخ‌الدین اوغلی حسینفنڭ

قزانده پچه‌ن بازارنده عثمانف کورپنده سرای مسافرخانه‌سی قارشوسنده. سوداخانه‌نڭ صاحبی، محمدجان علییف فیرمه‌سنده ۲۷ سنه تجربه کورگان برکشی بولغانلقدن هربرطاوارلرینی دقت برله یخشی ایتوب حاضرلمکده‌در. مشتریلرنڭ هرجهتدن ممنون بولولری ایچون اجتهاد ایدله‌چکدر.

چیتدن بولغان زاکازلر تیزلکده حاضر ایدلوب یباریلور.

Адресъ Казань, Замалетдину Хусаинову

بایورغه یول!

صاتوب آلامز ۵ تین‌دن ۱۵۰۰ صومغه قدر قاتالوق بوینچه یلی طوغری کیلگان برونغی آلتون، پلاتینه، کمش هم باقر آقچالرنی هر برسون. برونغی هم یاڭا آقچالرنڭ قیمتلیسون بلمك اوچون صاتلادر آقچالر قاتالوغی (کنه‌گه‌سی). هرکم‌گه بیك‌کیرك نرسه، بیگراکده‌چیت‌طوروچیلرغه، سوداگارلر اوچون‌قولغه توشکان آقچالرنی‌قارامق‌اوچون. قاتالوقنڭ بهاسی ۵۰ تین؛ پوچطه‌ایله‌یبارر‌گه ٦۲‌تین نالوڗنی‌پلاتیوڗ برله ۷۲ تین. آدریس: قزان، غارادصقوی‌پاصاڗ ۱۸ نچی نومر مغازین اسماعیل بن احمد الله عبدالرشیدف.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань.
Редакторъ-издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.